

ECO-SCHOOLS

De wereldwijde beweging van duurzame scholen

Informatiebrochure voor scholen

DE WERELDWIJDE BEWEGING VAN DUURZAME SCHOLEN

Wil jij met je leerlingen aan de slag voor een duurzame toekomst? Of ben je al actief en wil je de volgende stap zetten? Wil je concrete handvatten en begeleiding voor de verduurzaming van jullie school? Dan is Eco-Schools er voor jou. Bijna 20 miljoen leerlingen in maar liefst 68 landen zijn actief binnen Eco-Schools. Doe ook mee en hijs samen de Groene Vlag! In deze brochure lees je hoe het werkt.

DE FILOSOFIE VAN ECO-SCHOOLS

Eco-Schools is een programma voor scholen die met leerlingen werk maken van duurzaam denken en doen. Met hoofd, hart en handen zetten zij stappen om duurzaamheid een vaste plek in de school te geven. Leerlingen worden uitgenodigd om in actie te komen en ervaren welke bijdrage zij kunnen leveren aan een duurzame samenleving. Hierbij ontdekken ze hun eigen waarden, interesses en talenten. Zo wordt duurzaam denken en doen gaandeweg vanzelfsprekend!

De filosofie van Eco-Schools bestaat uit vijf pijlers:

1. Leerlingen staan centraal (*leerlingen centraal*)
2. De school zet steeds duurzame stappen – groot of klein (*proces*)
3. Duurzaamheid heeft een vaste plek in het onderwijs (*onderwijs*)
4. Duurzaamheid is zichtbaar in het gebouw en de omgeving (*gebouw*)
5. Iedereen in en rond de school doet mee (*community*)

DOEN JULLIE OOK MEE?

SLUIT JE AAN BIJ DE COMMUNITY

Eco-Schools is geschikt voor basisscholen, middelbare scholen en mbo-instellingen. De kracht van Eco-Schools zit in de uitwisseling tussen scholen. Eco-Schools ondersteunt en verbindt scholen die samen willen leren om de wereld zo steeds een beetje mooier te maken!

ONZE DIENSTVERLENING

Eco-Schools werkt met een abonnementsmodel. Als deelnemende school kun je gebruik maken van het aanbod van Eco-Schools, zoals:

- Een eigen begeleider en begeleidersbezoeken
- Een welkomstpakket met een emailen bordje voor naast de deur, stickers, pennen en een tafelvlag
- Een toolkit vol inspiratie en concrete tools voor Eco-teams om direct mee aan de slag te gaan
- Een helpdesk op afstand
- Kennis en inspiratie, zoals de nieuwsbrief, inspiratiedagen en blogs van andere scholen
- Audits en auditrapporten, met tips voor het vervolg

Het hele aanbod is te vinden in de deelnamevoorwaarden op de website. De kosten bestaan uit jaarlijkse deelnamekosten (abonnementsgeld) en eenmalig inschrijfgeld.

Kosten	Deelnemekosten (jaarlijks)	Inschrijfgeld (eenmalig)
Primair onderwijs (PO)	€ 750	€ 1.000
Voortgezet onderwijs (VO) en MBO	€ 1.500	€ 2.000

WAAROM EEN ECO-SCHOOL WORDEN?

Jongeren willen verandering

Nadat Greta Thunberg begon met staken, volgden over de hele wereld klimaatstakingen. De spijbelacties laten één ding zien: duurzaamheid leeft onder jongeren. Zij willen actie voor hun eigen toekomst en voor generaties na hen. En wat blijkt? Ze staan te springen om zelf concreet hun handen uit de mouwen te steken! Eco-Schools helpt daarbij. Het programma geeft handvatten om aan de slag te gaan.

Profilering duurzame school

Met Eco-Schools kan je als school het internationale, door de Verenigde Naties erkende keurmerk voor duurzame scholen ontvangen: de Groene Vlag. Zo laat je als school zien dat jullie werk maken van een duurzame toekomst.

Samenhangende aanpak

Steeds meer scholen besteden aandacht aan duurzaamheid, maar vaak zijn dit losse lessen, projecten en acties. Met Eco-Schools komen verschillende initiatieven op het gebied van duurzaamheid onder één duidelijke vlag. Eco-Schools bevordert daarmee een integrale aanpak van duurzaamheid op school (*Whole School Approach*) waarbij duurzaamheid een vaste plek heeft in het onderwijs, het gebouw en de community in en rond de school.

Meer informatie of aanmelden?

Kijk voor meer informatie en het aanmeldformulier op www.eco-schools.nl of neem contact op via:
E: info@eco-schools.nl T: (030) 635 89 20

"Iedereen werkt mee om het goed te houden. Als iemand bijvoorbeeld afval op de grond gooit, raapt iemand anders het op. Leerlingen en docenten doen allemaal mee. Vroeger werd afval gewoon op de grond gegooid en bleef het daar liggen."

Nikki, 13 jaar

AANPAK

Eco-teams aan zet

De kern van Eco-Schools is dat leerlingen centraal staan. Zij vormen dan ook het hart van het Eco-team. Dit is een groep leerlingen die de school van binnenuit verduurzaamt. Samen geven zij invulling aan het motto van Eco-Schools: *student-led change*. Daarin worden ze ondersteund door volwassenen, zoals docenten en de conciërge. Ook anderen binnen én buiten de school kunnen betrokken worden.

Het Zevenstappenplan

Het Zevenstappenplan van Eco-Schools helpt het Eco-team concreet op weg. In de afbeelding hiernaast zijn alle stappen weergegeven. Stap 2, 3 en 4 vormen een cyclus van meten, plannen en evalueren die het Eco-team jaarlijks doorloopt. Leerlingen brengen de situatie op school in kaart en voeren acties uit om het onderwijs, het gebouw en de community in en rond de school te verduurzamen. Gaandeweg worden steeds meer mensen betrokken. De Eco-code is de kers op de taart: hiermee laat het Eco-team op een creatieve manier zien waar zij voor staat.

Met deze aanpak geeft het Eco-team invulling aan het proces op school. Leerlingen werken hierbij aan de ontwikkeling van belangrijke 21^e-eeuwse vaardigheden zoals communiceren, samenwerken, problemen oplossen en creatief denken.

DE GROENE VLAG

Scholen die aan de vijf pijlers van Eco-Schools werken, komen in aanmerking voor de Groene Vlag. Dit is het internationale keurmerk voor duurzame scholen. Het hijsen van de vlag is een feestelijk moment! De leerlingen en docenten staan in de spotlight en ouders, de buurt en lokale partijen genieten mee. Het duurt ongeveer twee jaar om de Groene Vlag te behalen. Met een portfolio laat het Eco-team zien wat ze allemaal heeft gedaan. Om de Groene Vlag te behouden, blijft de school zich ontwikkelen en vindt er elke twee jaar een nieuwe audit plaats.

AMBITIENIVEAUS

De route naar een duurzame school loopt voor iedere school anders. Het uitgangspunt is voor iedere school anders, de context is verschillend en elke school komt andere uitdagingen tegen. Eco-Schools wil iedere school en ieder Eco-team op haar eigen ambitie en niveau ondersteunen, om zo met elkaar steeds verder te groeien. Daarbij zien wij Eco-teams als bomen in een groter ecosysteem: soms net geplant en nog afhankelijk van hun boompootjes, soms stevig geworteld en vol vruchten, insecten en vogels. Daarnaast verschilt het per school hoe het Eco-team zich verhoudt tot haar omgeving: zijn er andere planten, bomen en dieren nabij of staat de boom er alleen voor? Eco-Schools gebruikt vier ambitieniveaus om te schetsen op welke manier een school invulling geeft aan haar duurzame ambities: boom, tuin, park en bos.

Bovenstaande afbeeldingen illustreren de ambitieniveaus. Ze symboliseren de plek van het Eco-team (de boom) binnen de school. Hoeveel (bio)diversiteit is er in en rond de boom aanwezig? Hoeveel mensen werken mee, hoe zijn zij georganiseerd en hoeveel samenhang is er tussen verschillende initiatieven? Concentreert de ontwikkeling zich op een klein terrein of is duurzaamheid alom aanwezig? Boom, tuin, park of bos: bij Eco-Schools zet elke school de stappen die passen bij haar eigen context en ambitie.

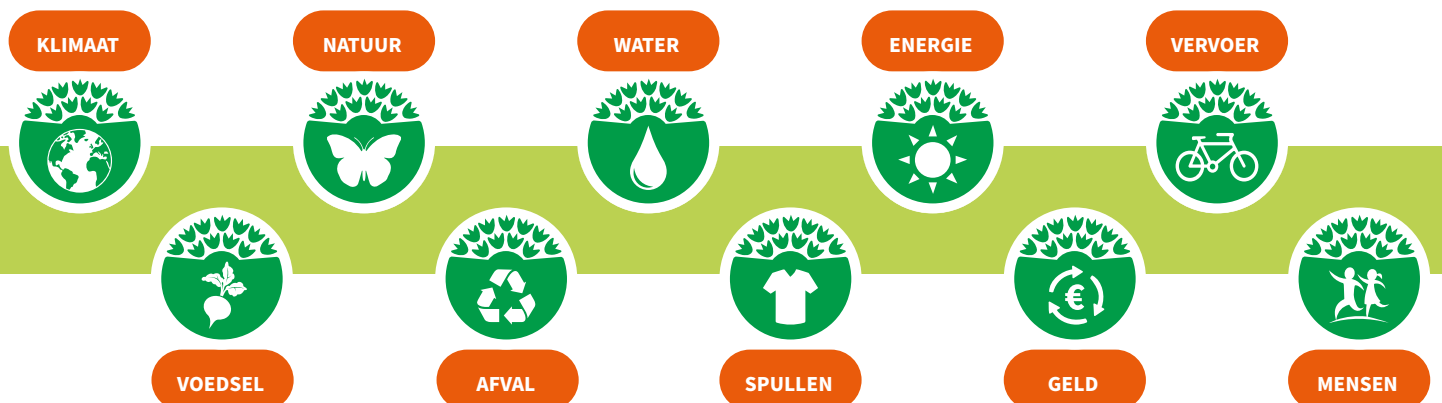
THEMA'S

Nulmeting

Eco-Schools richt zich op tien verschillende thema's. Met de Eco-scan brengt het Eco-team voor alle thema's in kaart hoe de school het doet op het gebied van duurzaamheid.

Kies je focus

Als Eco-team kiezen jullie – op basis van de nulmeting en de interesse van leerlingen – welke (twee of drie) thema's jullie als eerste oppakken. Kies thema's die elkaar versterken – de thema's zijn ontzettend met elkaar verweven! De gekozen thema's bieden de basis voor het actieplan.

**59.000
SCHOLEN**

**68
LANDEN**

ECO-SCHOOLS WERELDWIJD

Internationale uitwisseling

Over de hele wereld werken meer dan 59.000 scholen met de aanpak van Eco-Schools. Samen vormen zij dé wereldwijde beweging van duurzame scholen. We delen de opdracht om een duurzame toekomst te realiseren. Samen maken we het verschil! Door internationale uitwisseling krijgen leerlingen een rijk beeld van wat duurzame ontwikkeling in verschillende contexten inhoudt. Hebben jullie hierin interesse? We brengen je graag in contact.

Eco-Schools en de SDGs

Eco-Schools is officieel erkend door de Verenigde Naties. De VN heeft voor 2030 zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDGs) vastgesteld. Deze doelen moeten ervoor zorgen dat de wereld een fijnere plek wordt om te leven. Voor iedereen. Met Eco-Schools draag je als school bij aan het behalen van meerdere van deze doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van afval, voedsel, biodiversiteit of klimaat.

OVER ECO-SCHOOLS NEDERLAND

Eco-Schools is een programma van de grootste organisatie voor natuur- en milieueducatie ter wereld: de *Foundation for Environmental Education (FEE)*. Het programma bestaat al sinds 1994. In Nederland is Eco-Schools eigendom van IVN Natuureducatie. De coördinatie is uitbesteed aan SME. Wij, de mensen van SME, zijn ervan overtuigd dat mensen het verschil maken richting een duurzame toekomst. Vanuit SME brengen wij mensen in beweging. Dit doen we door ze te stimuleren om binnen hun eigen situatie stappen te zetten richting duurzaam denken en doen. In het onderwijs, voor overheden en met bewoners. Ons motto: duurzaamheid is mensenwerk.

LEREN VOOR DE WERELD VAN MORGEN

Eco-Schools is één van onze initiatieven om jongeren te helpen leren voor de wereld van morgen. Van docententrainingen voor duurzaam onderwijs tot ondersteuning bij gemeentelijk beleid op het gebied van duurzaamheidseducatie: we voeren allerlei projecten uit om scholen te helpen om duurzaamheid op een samenhangende manier aandacht te geven. Daarbij werken we nauw samen met centra voor natuur- en milieueducatie (NME), maatschappelijke organisaties, overheden en het bedrijfsleven. Kijk voor meer informatie over onze activiteiten op www.sme.nl/onderwijs.

Of neem een kijkje op:

www.dagvandeduurzaamheid.nl

www.watereducatie.nl

Leren voor Morgen

SME is actief lid van de coöperatie Leren voor Morgen. Het doel van Leren voor Morgen is om duurzaamheid in het DNA van het onderwijs te verankeren. Dit doen we aan de hand van een integrale aanpak: de *Whole School Approach*.

Kijk voor meer informatie op

www.lerenvoormorgen.org.

© SME, april 2021

